

וחלק י"י בני יעקב כולם נכנסו ברצונם וחשקם בידועם היטב את הטובה הגדולה המוכנת להם וזה הוא רפואתם. והנה כל זמן שהיה להם הדעת השלם בזה, הנה לא תפעול הרפואה, כיון שאינה מנגדת לעורר ריב עם הטבע ולא יתחזקו היסודות שבטבע, הבן הדבר, הנה היה בהכרח שיתמעט הדעת מזה הענין ולא ישכילו איכות הטובה, כשמתמעט הדעת הנה מתנוצץ שיעבוד, בין והתבונן:

ומעתה תבין בעבור זה פרשה זאת סתומה, דכיון שנפטר יעקב אבינו התחילה שיעבוד מצרים על ישראל, כי הגלות היו יודעין, אבל היו יודעין בטוב ענין הטובה ולא היה נחשב עליהם הגלות לשיעבוד, אבל כיון שנפטר יעקב נתמעטה דעתם ונסתמה חכמתם ולא היו מקירין כל כך במושכלות, ושב להם ענין ידיעת גלותם לשיעבוד, ויש לכיון כל זה בדברי רש"י ג"כ באמרו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השיעבוד, אך סיום דבריו שהתחילו לשיעבדם אי אפשר להלום, ואפשר זה אינו מדברי רש"י ז"ל. ועל פי זה תתבונן עוד מה שתמוה לכאורה היאך יאמר המדרש דכיון שנפטר יעקב אבינו וכו', הרי בכאן מדבר ויחי יעקב כו'. אבל הנרצה הפרשה הקודמת מסיימת וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויפרו וירבו מאוד, ונסתמה הפרשה, להורות מפני מה נסתם, אמר ויחי יעקב בארץ מצרים י"ז שנה, יעקב היה חי בארץ מצרים הגם שהיה יודע אשר שם ישתעבדו בניו, עם כל זה החכמה תחיה [קהלת ו יב] ויחי יעקב י"ז שנה, בידועו חכמתו הטוב הנמשך מזה, אבל כשנפטר יעקב נסתם הדבר מבניו, הבן הדבר (בני יששכר)

במה אתה רוצה שישתעבדו בניך בגיהנם או במלכיות ובירר לו המלכיות [ב"ר פמ"ד כ"א], והנה קשה וכי סלקא דעתך שכבר אין גיהנם לישראל, הרי מבואר בספרי הנבואה ובגמרא ובזהר עניני גיהנם אשר מסתמר שערות הראש, אבל יצדק הדבר עפ"י מה דנדקדק במאמר הש"י במה אתה רוצה שישתעבדו בניך בגיהנם וכו', וכי גיהנם שיעבוד מיקרי, עונש הוא ביסורין, אבל תתבונן הנרצה הדנה החולה כאשר הוא בדיעה שלימה ומיושבת ויודע את חוליו, ורואה רופא נאמן באהבתו משתדל לרפאותו ונותן לו סמים המרים היפך טבעו וכיוצא בדבר אשר מתעסק עמו היפך חשקות טבעו, אין זה נקרא על החולה שיעבוד שהוא משועבד לרופא לעשות כרצונו, כיון שהחולה הוא בדת שלימה ארובה ישמח ויגל בדבר בידועו שהרופא הנאמן בודאי ירפאהו ועושה לטובתו, אבל אם החולה מבולבל בדעתו ואינו משיג ענין המחלה וענין הרופא, הנה כמשא כבד יכבד עליו מצות הרופא מסמים המועילים, וברוב פעמים צריכין לפתוח פיו בחזקה ולשפוך לתוכו הסמים וכיוצא בענינים, הנה הדרך הזה נראה הדבר על החולה כעין שהוא משועבד לרופא, ועובד עמו עבודת הפרך בחנם:

והנה זה הוא הנשאל לאברהם אבינו, הדנה בין עניני גיהנם בין עניני המלכיות, הנה הש"י הרופא הנאמן משתדל ברפואתו, והנה כשיש לנו דיעה שלימה בהודע הדבר הנרצה, שוב אין זה שיעבוד, ואדרבא לשמחה יחשב, והנה הש"י המשתדל לרפאותינו מחטאותינו, כיון שלא יהיה הדבר נגד טבעינו אם כן אין זה עונש, הנה מן הצורך שלא תהיה דעת שלימה כדי שישוב הדבר לעונש (ולפעמים גם ברפואות האנושיות מן הצורך לזה שלא יהיה החולה בר שכל, וישוב הדבר היפך טבעו, והיה המשקה אשר ישתה לרפואה על ידי הניגוד, הבן הדבר). והנה שאל הש"י לאברהם במה אתה רוצה שישתעבדו בניך, היינו שלא יהיה להם דעת שלימה בעת עונשם, או בגיהנם או במלכיות, ובירר אברהם המלכיות, אבל בגיהנם יש להם דעת שלימה באומרים רבש"ע יפה דנת וכו' [עירובין יט]. ואין זה שיעבוד רק שמחה לנפש בידועה הרופא הנאמן משתדל ברפואתו:

ובידוען זה, הנה ענין הגלות היה ידוע מאברהם ליצחק ויצחק ליעקב ושבטי ישורון, וכל הדור אשר באו מצרימה היו יודעים היטב הענין הנרצה להעלאת הניצוצין ותיקון העולם בקבלת התורה, ואפילו עשו היה יודע וילך אל ארץ [לעיל לו 1] לא רצה לשלם החוב ולא ליקח המתנה.

ר"ל דאי אפשר לומר דלעולם אין זה זכות הצדיק, ומה שהוא בעצמו חזה הנקם הוא לבעבור שהיה זמן תגבורת מדת הרחמים, לזה סיים אך יש אלקים שופטים בארץ, ר"ל דמייירי כשרואים שמדת הדין מתוחה לשפוט תבל, על כרחך לומר מה שראה הצדיק בעצמו הנקם הוא פרי זכותו, עכ"ל, והנה בני ישראל בהודאתם להש"י שזכו בעצמם לראות הנקמה באויביהם כי העץ היה גבוה חמשים אמה, הנה הם אינם תולים בזכותם רק בתגבורת מדת הרחמים, על כן אומרים בהודאה ואתה ברחמיך הרבים וכו', ויתבאר א"ה. בני יששכר מאמרי חודש אדר מאמר ז - דורש טוב]

[והנה הצדיק אחרי פטירתו עולה מעולם ועד עולם עד מקום שממנו חוצבה נשמתו בספירן דאצילות, ובעוברו דרך ב"ע מניח אור רושם נשמתו בהם ונשמתו העיקרית אינה זה ממקום שורשה כי היא מרכבה לקונה שם באצילות, והרושם שהניחה בב"ע הוא שבה לעולם הזה לעזור לצדיקים וללמדם רזי תורה [וכמ"ש בסבא דמשפטים שבה רושם הנפש בסוד טעון חמרי וכן רושם הרוח של משה רבינו ע"ה הוא שבה לזכות הרבים וז"ש דאתרתך ורוחיה]. עיין כ"ז בכסא מלך על הת"ז [בהקדמה ב' ע"א אות ר']. וע"כ נ"ל לכיון אלו השמות, א"ל אדני"י (בעשיה), א"ל הוי"ה (ביצירה), א"ל שד"י (בבריאה). הנה כאשר יכין אלו השמות ויזכור שם רבו ויצייר צורתו, הנה תתעורר רושם נשמתו אשר היא בב"ע להשפיע על רזי תורה בדעת שלימה, ונ"ל אשר כן יעשה ג"כ על ציון רבו. (אגרא דפרקא אות יג).

דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים, אפשר ימצא איש אשר לא יחויב אליו צער, ויצטער בצערו, ובהכרח יסיר הש"י מאתו הצער כדי שלא יצטער הצדיק, ומעתה תבין מה טוב ויפה לאדם לספר צערו לצדיק, כי אפשר ואפילו לא יתפלל בעדו, כאשר רק יצטער הצדיק בצערו, יסיר הש"י צערו בכדי שלא יצטער הצדיק. תן לחכם ויחכם עוד ודעת לנכון נקל. (אגרא דפרקא אות קיד)

עוד במדרש [ב"ר פצ"ו א'] בהתחלת הפרשה ויחי יעקב בארץ מצרים, למה פרשה זו סתומה מכל פרשיות של תורה, אלא כיון שנפטר אבינו יעקב התחילה שיעבוד מצרים על ישראל, עכ"ל. לא נודע היאך נרמז הדבר בסתימת הפרשה, ולדברי רש"י ז"ל העיקר חסר מן הספר, וגם אי אפשר לומר שתיקף אחר פטירת יעקב התחיל השיעבוד, דהרי יוסף מלך היה עוד נ"ד שנה. ונ"ל על פי מ"ש במקום אחר על מה ששאל הקב"ה לאברהם

ברכת מזל טוב

שלוחה בזה לדידינו הרה"ח

ר' צבי אביגדור רוזנפלד הי"ו

נז"נ לרכינו הביני יששכר

ממנהלי מוסדותינו הק'

לרגל השמחה במעונו

באירוסיו בנו היקר **נושה יונה** ג"ו בשט"מ

יהי רצון שיזכה לראות נחת מכל יוצ"ח למשך השולשלת בדרכם של רכותינו הק' לכית דינוב, וברכה וסייעתא דשמיא בכל מעשיו זיו, ובכל אשר יפנה יצליח.

המברכים

חברי המוסדות רבנן ותלמידיהון

מהנעשה בחצרות קדשינו:

שבת הילולא בדינוב

בשבת זו פרשת ויחי ערב יומא דהילולא של רבינו קודש הקדשים הבני יששכר זיע"א, ישוה בדינוב תלמידיו, לומדי תורתו, הדבקים בדרכו, וההולכים לאורו, חסידים ואנשי מעשה, אשר ממרחקים באו להתבשמ מאור זו השכינה, שבת בדינוב בצילא דרבינו, כידוע מספרים הקדושים, אשר בשבת לפני הילולא הוא בבחינת שבת חתן, והצדיק משפיע מברכותיו על הבאים לשהות בצל קורתו, ובודאי רוח הצדיק שורה במקום בו הוא טמון, ועל כל הסביבה, ליהודים הבאים אליו במיוחד, (כמו שרבינו כותב השבוע בספרי אגרא דכלה, ראה בגליוני)

שבת בדינוב מעין עולם הבא, מרגיש כל יהודי המגיע לדינוב במשך כל שבתות השנה, ובפרט בשבת זו, בודאי כל המתעניינים בו יזכו לרחב שמחה, שבת מרוממת בצילו דרבינו, וזכינו לאורחים חשובים אשר ממרחקים באו, ביניהם הרה"ח

המפורסם אשר הטריח את עצמו לבוא מארה"ב, ר' דוב בעריש פרייער שליט"א אשר זיכה הש"ת להיות הראש לפני עשרות בשנים לבנות את הגדר מסביב לביה"ח בדינוב, עם בנו הרה"ח ר' צבי זוד פרייער עם בנו ר' משה לייב פרייער הי"ו מצאצאי רבינו, המו"ל ספרי וכתבי רבינו הבני יששכר זיע"א, והרה"ח מיקרי קרתא דירושלים ר' גדליה פויגל שליט"א מראשי ומנהלי מוסדות רמ"א, והרה"ח ר' צבי אביגדור רוזנפלד שליט"א ממנהלי מוסדותינו הק', ושאר האורחים החשובים איש בשמו הטוב יבורך, אשר בודאי השתתפותם בשבת זו יאג לנו לחיזוק הכלל והפרט, להתעלות בנועם וקדושת השבת, ולחיזוק בהמשך בניית מוסדותינו הק', ולהתחזקות בדרכי רבותינו הק',

כמו"כ ביום ב' ח' טבת יגיעו מארה"ב קבוצה בראשות הרה"ח המשפיע ר' מוטה פראנק שליט"א, ויתקיים מממד תפילה מיוחד עבור חולי עם ישראל באוהל רבינו ולאח"כ התוועדות חסידית

השבוע קבלתי טלפון. מגיע מד"ט האברך מ.ז. אשר היה בדינוב בשנה שעברה בשבת חי טבת, (כאשר בסה"ח היו כמה זוגות בודדות בדינוב) והברית יתקיים א"ה בשעט"מ בעיתו ובזמנו ביום השני חי טבת יומא דהילולא של רבינו הבני יששכר.

מחמת חוסר מקום יוכנס בשבוע הבא א"ה מכתב מאשה מבוגרת נכדת רבינו הבני יששכר, אשר היתה לפני כמה חודשים בדינוב, והתפללה על נכדה הבן שלע"י יד מהדרן, וכנדה הבת אשר בגיל שלושים ואחד עדיין לא זכתה להינשא.. וראתה אותות ומופתים...

החלה ההרשמה לשבת כ"א אדר בדינוב

החכם עיניו בראשו להזמין מקום לשהות בשבת בדינוב.

בכל ליל שישי בשעה 10.00 מתקיים שיעור בספר 'אגרא דכלה' בבית המדרש דינוב רחוב בלזר 17 שכונת בית ישראל.

מדי יום רביעי שיעור בספה"ק 'בני יששכר' ע"י האדמו"ר מסאסוב שליט"א בבית מדרשו רח' רש"י 44 יום בשעה 8.15

זמן תפילת שחרית בשב"ק בשעה 10.30 - קידושא רבא במקום - בבית מדרשינו לא מדברים בשעת התפילה וקריאת התורה

דבר המערכת

המנורה הטהורה.. קודש הקדשים...
 כך כתבו ראשונים על מציבתו של רבינו הק' בעל הבני יששכר..

המתבונן בכוח גדולתו וקדושתו ומוחו של רבינו הק', גם מבלי להתעמק בעומק המחשבה שנשמה גבוהה שחיתה עלי אדמות, נשמה שירדה להורים פשוטים, אבל זיכך את נשמתו וגופו לבורא עולם, והגיע לדרגות אשר גם צדיקים שבדורו התקשו להבין והגיעו להחלטה שאין זה אלא שלאיש הנקרא רבי צבי אלימלך ב"ר פסח יש שני מוחין, אחרת קשה לתאר איך מסוגל ליד אשה בשנים כ"כ מעטות על אדמות להספיק את כל מה שהספיק.. וזה רק החלק הקטן הידוע דרך ספריו וכתביו הקדושים...

רבינו התמנה להיות רב בעשרה עיירות כאשר כל כמה שנים גלה ממקום למקום, ע"מ לפרסם את אלוקותו יתברך, לתקן פרצות בכל מקום ששמע שצריכים חיזוק, וכך גם סבל רדיפות במקומות שונים כאשר היו כל מיני אנשים שלא מצא חן בעיניהם שמגיע רב ולוחם את מלחמת ה' נגד מפירי הברית, וגם הלשינו עליו אצל השלטונות, אבל רבינו בלא חת ומורא עמד בעוז ובגבורה נגד כל פירצה בחומות הדת, וכך בכוח האמת שלו זכה להעמיד א הדת על תילו, ולהחזיר עטרה ליושנה בהגדרת גדרים וסגייגים לבל יכשלו בני ישראל בנסיונות הרחוב, ובהתערבות בין הגוים רח"ל,

גם זכה רבינו להעמיד תלמידים הגונים, דורות שלימות של צדיקים גדולים אשר הנהיגו קהילות של אלפים ורבבות יהודים, וכוח של אותו זקן, מסירת נפשו עמד להם בכל מקום שהם, וכך העידו בספריהם הקדושים כוח של אותו זקן רבינו הבני יששכר זיע"א, ואת הזכות הגדולה מכל הלא המה ספריו הקדושים אשר התקבלו בכל תפוצות ישראל, ואין מקום או פינה יהודי נידח בכל מקום

בעולם אשר אין בו ספריו של רבינו, ה"בני יששכר" "אגרא דכלה" "דרך פיקודין" ועוד..

לא פעם כשאני פוגש יהודים ומדבר איתם על "דינוב" הם מספרים בהתרגשות על הקשר שלהם עם ה"בני יששכר" וכמה הספר הקדוש הזה שינה את חייהם.. עשרות רבות של בעלי תשובה שאני מכיר בכוח לימוד הספר הזה, הספר שחזיק בהם את האמונה בבורא עולם ע"י שהבינו את משמעות הנהגת הבריאה, שיש משמעות לכל יום, שעה, שבוע וחודש, ואשר אין דבר בעולם הנראה לעין כטבע וכדבר בלי משמעות, ורבינו מסביר במתק לשונו אשר כל נברא וחפץ יש לו משמעות עמוקה, חלקם מסבירים בתורת הנגלה וגם בנסתר,

רבינו הבני יששכר זיע"א משמש כדוגמא חיה לכל אדם על כל רצונותיו, שאין דבר העומד בפני הרצון, כל משאלותיו ושאיפותיו הצליח להגשים בכוח העמידה בעקביות ביעדים שהעמיד לפניו, לא היה דבר שנעצר בעדו למרות כל הקשיים שבדרך, אם זה העניות והדחקות בו ח', אם זה הרדיפות, וכך הגיע לכל צדיק בדורו אשר רצה להכירו וללמוד מתורתו, הלך ימים ולילות שבועות וחודשים להגיע לצדיק זה או אחר... וכך שאף תורה וקדושה מצדיקים הקדושים בדורו למרות המרחק, כך הגיע לרבו החוזה מלובלין, הרבי ר' מענדלי מרימנוב, המגיד הקדוש מקאזניץ, ועוד צדיקים,

אחת משאיפותיו של רבינו הבני יששכר היה שיהיה קושי להגיע לקברו ביום ההילולא, ואת רצונו זו הבינו תלמידיו מהסיבה אשר לא מצא חן בעיניו כל ה"שוק" שעושים אנשים ביום ההילולא של צדיק, וגם את שאיפותו זו חננו לו משמים, כאשר יום ההילולא יוצא בחי טבת מהימים הכי קרים במדינות אירופה, וכך גם מספרים נכדיו בספריהם אשר

אגרא דכלה

מדוש [ב"ר פצ"ו ה'] אל נא תקברני במצרים למה שסופה של מצרים ללקות בכינים וכו'. יעקב אמר שלא יפדו בי המצריים וכו'. רצ"ל זכותו תגין עליהם בהיותו קבור לשם, ומתיבת נא קדייק, נא כעת, אפילו לשעה ותירצו אחר כך לשאת אותם ממצרים ביציאתכם, כי במקום שגוף הצדיק קבור לפי שעה ג"כ מגין זכות והרביה מרבי אלעזר בן רבי שמעון [ב"מ פד ע"ב]:

ויקרבו ימי ישראל למות. ענין אומרו בימי יעקב לשון קרבות למיתה. נ"ל שהוא על פי מ"ש הקדוש הרשבי" באירא זוטא [זוהר ח"ג רצ"א ע"ב] ביומא דהילולא דיליה, שאמר שכל ימיו היה מצפה ליום הזה, להיות שהצדיקים ביום פטירתם אזי נתוסף רוחם ומגיעים להשגה גדולה שלא השיגו כל ימיהם, ואם כן צדיקים כאלו יש להם בכל הימים קרבות הדעת עד יום המיתה שמצפים אליו לההשגה הגדולה והנכבדת, וז"ש ביעקב גם כן ויקרבו ימי ישראל למות, שכל ימיו היה להם קרבות עם יומא דהילולא דיליה, והיו כל הימים משתוקקים וכוספים ליום הזה:

ושכבתי עם אבותי ונשאתני וכו'. הנה אומרו השכיבה קודם הנשיאה, נראה דהנה הצדיקים גומרים במיתתם יחוד עליון, ותיבת ש"כ, ר"ת הג' דברים שהאשה נקנית בהם ש"ט כ"ספ ב"אה [קידושין ב.]. וזה שרמזה ושכבתי עם אבותי, ר"ל כשיגיע הזמן לעשות יחוד עליון בפטירתו כדרך שעשו אבותי, אז ונשאתני וכו', והמ"י:

ויחי יעקב בארץ מצרים... והננה מה שלא נאמרה מיתה בתורה אצל יעקב להורות בא, יעקב אבינו רצ"ל כינוי אבינו לא מת אצל יעקב ויכולין אנתנו לכנותו בשם אבינו בכל דור ודור ולא נתמעט זכותו באריכות הדורות והשתלשלותם בדור אחר דור רק תמיד זכותו עומדת לנו בשלימות כמו בדור הראשון של הצדיק, נמצא נחלתו של יעקב הוא נחלה בלי מצרים, דבשאר הצדיקים כתיב עושה חסד לאלפים אלפים דורות, נמצא יש לזכותו גבול, משא"כ זכות יעקב אנתנו נקראים בניו והוא לנו אב ממש והוא כדור הראשון.

ומעתה לא קשה וכו' בכדי חנטי וכו', דאין הכונה שלא נפטר יעקב מן העולם, רק מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיים אף שם יעקב אבינו הוא בחיים ואנתנו בניו ממש ויש לנו עדיין זכותו בשלימות כמו בדור הראשון, וכיון שהבטיחנו הש"י על ידי נביאיו אם תשיב משבת וכו' וקראת לשבת ענג (היינו תענוג תמידיי שבכל שבת ואפילו בכל עת מעתותי שבת יהיה תענוג חדש [עיינן מה שכתבתי לעיל במאמר תפלות שבת [מאמר ז' אות ט"ו]) דידוע דתענוג תמידיי אינו תענוג ונפסק התענוג משא"כ כאשר בכל עת הוא התחלת התענוג אינו נפסק (הבן), אז תתענג על ד' וכו' והאכלתיך נחלת יעקב אבייך שיהיה לך התחלת הזכות מיעקב כאילו היית בנו ממש והתחלת האלפים דורות, הבן היטב, וזהו הנחלה בלי מצרים, הבן, בני יששכר מאמרי השבתות מאמר ט - מעלות וסגולות שבת]

הרב הגדול מו' חיד"א הנ"ל פירש בשם הראשונים הפסוק בתהלים [נה יא] ישמח צדיק כי חזה נקם וכו', והוא, כשנעשה לאדם נס והוא בזכותו זוכה לראות במפלת אויביו, אך אם אינו בזכותו הנה ניצול אבל אינו זוכה לראות במפלת אויביו, ואפילו אין הנס בזכותו אם הנס נעשה בתגבורת מדת הרחמים יכול לראות במפלת אויביו, וזוהו פירשו הראשונים ז"ל הפסוק הנ"ל, ישמח צדיק כי חזה נקם, כנראה בעצמו מפלת אויביו וכו' ויאמר אדם אך פרי לצדיק, היינו זה ודאי פרי הצדיק ובזכותו, דאילו לא היה הנס בזכותו לא היה זוכה לראות בעצמו במפלת אויביו, והרב החיד"א זה"ה הוסיף לבאר שארית הכתוב, אך יש אלקים שופטים בארץ,

תקציר חייו של רבינו ה"בני יששכר"

אלימלך. והבינו את משמעות "עוד חזון למועד".
צאצאיו:

בנו הרה"ק רבי משולם זושא זצ"ל שפטר צעיר לימים עוד בחיי אביו

בנו הרה"ק רבי אלעזר מלנצהוט זי"ע בעל ה"יודעי בינה"

בנו הרה"ק רבי שמואל זצ"ל

בנו הרה"ק רבי דוד מדינוב זי"ע בעל ה"צמח דוד" שמילא את מקום אביו לאחר פטירתו

חתנו רבי נחמיה זצ"ל

חתנו הרה"ק רבי משה שיינפלד זצ"ל אשתו שרה ע"ה

חתנו הרה"ק רבי יעקב זצ"ל התחתן עם רבקה ונפטרה בצעירותה והתחתן עם אחת הבנות של גיסו ר' משה ושרה שיינפלד ושמה רייזל.

רבינו היה תלמיד של ארבע אבות החסידות בדורו הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע, והרה"ק ר' יעקב יצחק ה"חזוה מלובלין" זי"ע, והרה"ק הרבי אברהם יהושע העשיל מאפטא (בעל האוהב ישראל) זי"ע, והרה"ק ר' ישראל המגיד מקוזניץ זי"ע.

בגיל שש עשרה כבר נתמנה לדיין בהמלצתו של רבו הרבי ר' מנדל מרימנוב זי"ע בבית דינו של הרה"ק רבי יהושע מדינוב זי"ע וכן שימש כאב"ד בעוד עשרה עירוות ואלה הם: סטריזוב, ריבטיטש, לאנצהוט, קולמייא, הוליישיץ, בירשט, מעזעלאברוך, דובעצק, מונקאטש, דינוב,

רבינו נפטר ביום ח"י טבת תר"א בהיותו בן נ"ח שנה, הרבה סיפורים מסופרים על כך שרבינו ידע והכין עצמו ליום פטירתו, ואחד מהסיפורים שכמה ימים לפני פטירתו נולד לו נכד לבנו הרה"ק ר' אלעזר מלנצהוט, ובנו שאלו כמה ימים לפני הברית על שם שיקרא לך הנימול, והשיב לו אביו רבינו זי"ע, "עוד חשון למועד" וביום השמיני ביום המילה נשמתו של רבינו היתה בגזי מרומים ונקרא הילד על שם זקנו רבינו צבי

תקציר חלק מספריו הקדושים של רבינו בעל ה'בני יששכר'

על שבת יששכר, מטעם זה נתן רבינו לספרו על מועדים וחדשי השנה שכתב לאחר מכן את השם "בני יששכר". השר שלום מבעלזא זיע"א אמר אחר עיון בספר הק' בני יששכר: את ה"מאור ושמש" עוד הייתי מקבל על עצמי לחבר, לא כן לגבי ספר "בני יששכר" עכלה"ק.

א. בני יששכר - מאמרים לשבת, ר"ח, חודשי השנה ומועדי ישראל, את השם נתן על מה שאמר לו רבו החזוה מלובלין זיע"א: דע שמקור מחצבתך הוא משבת יששכר ומה שאתה מרגיש בחנוכה תוספת קדושה יתירה הוא מפני שהיית אז בבית דינים של החשמונאים שנמנו

המשך 'דבר המערכת'

הציץ אחד מהם לתוך החדר דרך חור המנעול, וירא שם עמוד אש, אז נכנסו פנימה ויראו כי רבינו נפטר.

בוודאי יום הגדול, ח"י טבת מהימים אשר לא נאמרו בהם תחנון ע"י צדיקי הדורות בגדלות יום ההלולא של רבינו הבני יששכר, עיצומו של יום גדולה כמו שהתבטא הרה"ק מצאנז זיע"א "ששערים מיוחדים פתוחין למעלה ביום הזה" וכ"א אשר יתקשר ויתדבק עם רבינו בכל משום שהוא, ע"י לימוד בספריו הקדושים, ולקבל על עצמו להתחזק נגד היצר הבווער בקרבנו, ואזי רבינו ימליץ בעדו שיוכל לפעול ישועות בכוח הלימוד הזה, ולאלו שזוכים לשהות אצל הצדיק הן בשבת שלפני ההלולא, והן ביום ההלולא, אשר ידוע לי על רבים שראו ישועות ומופתים מעל לדרך הטבע בתפילות על ציון רבינו ביום הזה, אשר הצדיקים הק' הרגישו בקדושתם את נשמת רבינו השורה במקום, לנצל את הקדושה ולבקש מרבינו שיפועל עבור הכלל והפרט במרומים, ישועות והצלחה לנו ולכל בית ישראל.

די ליפען זיין דובבות בקבר. [ועוד איך תהינה שפתיים אלה דובבות בקבר] ע"כ

ואם רבינו הקדוש העיד זאת על עצמו, אזי בוודאי יכולים אנו להיות סמוכין ובטוחים שכאשר לומדים אנו מספריו הקדושים, והוגים בתורתו, אשר שפתותיו דובבות וגורמים אנו נחת רוח לנפשיהו וכמו שהוא בעצמו מעיד שבעל המימרא שאומרים משמו נתעלה בגן עגן, ואם זוכים אנו לעשות נחת רוח לצדיק, בוודאי הצדיק ישלם לנו כמיטת יכלתו, לפעול עלינו במרומים למלאות משאלות לבינו לטובה בכל עת שנבוא לצדיק ונבקש.

ורבינו כותב גם בפרשה זו: והנה זה ידוע הצדיקים הגדולים קודם פטירתם יתגדלו במעלת ההשגה מה שלא זכו כל ימי חייהם, וזה הוא מיתת נשיקה שברגע האחרונה ישיגו בנועם י"י ביותל ותצא הנפש מנרתיקה מגודל תשוקתה, וזה הוא הענין בכל צדיק לפי מדריגתו, וסיפר הרה"ק ר' עוזר באב"ד נכד רבינו ששמע מפי זקניו, אשר היה מקובל כי רבינו הבני יששכר כשהרגיש שהגיע זמנו למסור נשמתו, צווה לכולם לצאת מחדרו, וזמן מה לאחר שיצאו כל הנוכחים מחדרו,

אלו האומרים שלא נסעו במכוון לדינוב ביום ההלולא של רבינו,

אולם, הרה"ק מטאש שליט"א סיפר מזקנו הרה"ק רבי משולם פייש מטאהש זיע"א, אשר נהג לנסוע לדינוב ביום ההלולא של רבינו הבני יששכר, (ביחד עם הרה"ק מבלאזוב זיע"א) ומפחד מקדושתו של נשמתו של רבינו הבני יששכר (אשר כידוע הנשמה יורדת במקום קבורתו ביום ההלולא), לא נכנס ביום ההלולא לאוהל רבינו, ועמד בחוץ, אבל שאר הציבור כן נכנס בתוך האוהל,

וכך סיפר לי ר' מרדכי רינגל הי"ו, (ודבריו מוקלטים, וגם החפץ יכול לדבר איתו בעצמו), יהודי יליד דינוב, אשר היה כבן 14 כשפרצה המלחמה, וזוכר הוא שכל אנשי העיר וגם מעיירות אחרות באו לדינוב ביום ההלולא, וזוכר הוא כשהיה בגיל 12 והלך עם אביו לאוהל ביום ההלולא ולא יכל להיכנס מרוב הצפיפות.

בספר עשר צחצחות מובא על על רבינו הבני יששכר זי"ע שבשבתות האחרונות לפני פטירתו, הרבה לומר דברי תורה על עניני עולם הבא, ומאמר חז"ל שפתותיו דובבות בקבר, באמרו: נוא וועלן

היה קשה מאוד הנסיעה לדינוב ליום ההלולא מחמת הקור העז ששרר בגאליציה, ומספרים, אשר פעם כשהגיע רבינו הבני יששכר לרימנוב ביום ההלולא של רבו הרה"ק ר' מענדל מרימנוב החל בל"ד בעומר, וכפי הידוע היתה עליה גדולה מאוד של היהודים מכל רחבי פולין ומדינות האיזור לרימנוב, והגויים ניצלו את היום הזה שבאים רבבות לרימנוב, ועשו שם "שוק" גדול כדי למכור את רכלתם ליהודי הרבים הבאים לרימנוב, ורבינו ראה את כל ההמולה, אשר גרם לתערובות נוראה של אנשים ונשים, גויים ויהודים, והתבטא, אשר בוודאי הדבר אינו גורם נחת רוח לצדיק רבו הרה"ק מרימנוב, ואמר שהוא מקווה שאצלו הדבר לא יהיה כך...

ושמעתי מנכדי האדמורים מדינוב ומונקאטש שליט"א, אשר זקיניהם ממונקאטש זיע"א לא אמרו ולא כתבו מאומה על זה שלא נסעו לדינוב, (וגם הדבר לא נכתב בשום מקור קדום בשום ספר מאלפי הספרים אשר יצאו לאור מנכדי רבינו הבני יששכר) ואכן נסעו, אבל לא בכל שנה, ועל זה הם כתבו כי קשה היה להם הדרך מחמת הקור העז. ואולי מכאן נובע הטעות של

ה' וזו י"ד לבת באוה רבינו בדינוב, בברכת לבתא טבא, ידידכם פנחס גינזין בן אנה לאה

מדור ההלכה מתוך ספרי רבינו זיע"א

בעריכת והרה"ג ר' אברהם צבי פנחסיים שליט"א

רובץ בין המשפטים, כי מנוחת החומריות שלו הוא בין הגבולים, לפניו ולאחריו תורה וכו"ל.

(אגרא דפרקא אות שמג)

זבולון לחוף ימים ישכון, פירש"י
שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא וממציא מזון לשבט יששכר.

(שם יג)

התלמיד חכם מקבל שכרו משלם והזבולון מקבל משל הקב"ה.

נראה לי בנידון יששכר זבולון שנוטל זבולון מחצית שכרו של התלמיד חכם, והתלמיד חכם אינו חסר כלום משכרו, וכן מה שכתוב בשו"ת פרי עץ חיים שהנשים נוטלות מחצית שכר המגיע לבעליהם התלמידי חכמים, אעפ"כ אין הקב"ה מגרע שכר התלמיד חכם, רק הוא נוטל שכרו משלם, ולהנשים נתון הקב"ה מחצית שכר משלו.

(בני יששכר חודש סיון מאמר ח אות ו)

יששכר חמור גרם (מט יד)
עצמות האיסור מצטרפין להיתר למי שתורתו אומנותו.

כתיב והגית בו יומם ולילה, והנה בעל כרחך הוא לאדם לעסוק גם בחומריות עוה"ז אכילה ושתייה וכו', ואיך יהיה בתורה יומם ולילה, אבל החילוק הוא הן תורה העוסק בתורה וזהו עיקר מגמתו, כשיגיע הזמן לאכול כל מגמתו למחר להאיש כמעשהו בכדי שישב אל תורה וכן בכל עניניו, הנה גם כל החומריות הללו יתחשבו אל התורה, כיון שעושה אותם בהכרח ולפני כל מעשה ומעשה מחומריות, התורה מקדמת לפניו ולאחריו, על כן פסקה התורה דאפילו מי שעוסק במו"מ ובעת שיש לו פנאי חוזר אלא התורה מיקרי תורתו אומנתו, משא"כ מי שאינו עוסק בתורה אפילו כל עניניו ההכרחים ברוב יתחשבו למותרות. זהו שיש לפרש יששכר חמור גרם, יששכר הוא הבעל תורה, חמ"ר החומריות שלו, גר"ם דינו כמו העצמות [עצמות מתרגמיני גרמיא], דהדין הוא עצמות של איסור מצטרפין להיתר לבטל את האיסור, על כן הבעל תורה אין צריך לסיגופים להתענות לבטל את האיסור, כי גם האיסור מצטרף להיתר, ואמר הטעם

ב. אגרא דכלה - ביאורים לחמשה חומשי תורה, מדרשים תרגומים ומגלה עמוקות.

ג. אגרא דפרקא - שיחות וביאורים על ענינים שונים

ד. מעין גנים - פירוש על "אור החיים" לרבינו יוסף יעב"ץ (החסיד) ממגורשי ספרד, הספר כולל דברים חריפים נגד המשכילים והשקפותיהם, ולמטרה זו נכתב.

ה. דרך פקודיך - חידושים וביאורים על תרי"ג מצוות. רבנו כתבו על כל התרי"ג מצוות, ולמעשה כיום נשאר בידינו רק על נ"ח מצוות הראשונות, והסיבה כמופיע בסוף סדר הספרים.

ו. ברכה משולשת - חידושים על משניות, על מסכתות שונות מן הסדרים, מועד, נשים, נזיקין וקדשים.

ז. והיה ברכה - על משניות סדר זרעים (מלבד ברכות) וכן על גמ' שבת עד דף מ' בתוספת שתי תשובות.

ח. חידושי מהרצ"א - על הלכות חנוכה (מן הגמ' שבת ועד אחרוני הפוסקים)

ט. מגיד תעלומה - חידושים על מס' ברכות, בבלי וירושלמי הרי"ף ונושאי כליו, הרא"ש והמרדכי, לספר זה לא נתן רבינו שם, אלא הרה"ק ר"ח מצאנו ז"ע בתוככי הסכמתו קבע לו את שמו.

י. ריח דודאים - חידושים על מסכת מגילה, גם שמו של ספר זה נקבע ע"י הרה"ק מצאנו ז"ע כיון שרבינו לא נתן לו שם.

יא. רגל ישרה - מערכות על עניני קבלה - (לפי סדר א-ב)

יב. הוספות מהרצ"א - על ספר "סור מרע ועשה טוב" (הקדמה ודרך "לעץ החיים") להרה"ק ר' צבי הירש מזידיטשוב ז"ע, כולל ענינים באמונה, הנהגות האדם, עניני קבלה וחיובות לימודה ועוד.

יג. כלי הרואים - פירוש על ספר עובדיה (נדפס יחד עם הנהגות ישרות וקצת לקוטים על פסוקי משלי)

יד. דרך עדותיך - פירוש על חלק מספר יהודע וליקוטים על תרגום מגילת רות.

טו. דברים נחמדים - לקוטים שונים על משניות, גמרא, נ"ך, רמב"ם, הערות על ספר "דבש לפי" להחיד"א ועוד.

טז. לקוטי מהרצ"א - ליקוטים שונים על תורה נ"ך מגילת אסתר וש"ס.

יז. הגהות מהרצ"א - על ה"זהר" ותיקוני זהר.

יח. הגהות מהרצ"א - על פירוש רבי אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח על ספר יצירה המיוחס לאאע"ה,

יט. נחל אמונים - פירושים והגהות לספר חכמת הנפש לרבי אלעזר מגרמיזא בעל הרוקח, נכדו ר' פסח אברהם (בן בתו) שהביאם לדפוס קבע להם את השם "נחל אמונים".

כ. טעמי המצוות - קונטרס על טעמי המצוות בעיקר עפ"י תורת הנסתר.

כא. קונטרס תמכין דאורייתא - תקנות של חברת "תמכין דאורייתא" במונקאטש.

כב. סדר הקורבנות - ליום י"ג מדות בעשי"ת, וסדר תפילות השוענות והקפות לפי נוסח רבינו.

כג. קונטרס אזהרות מהרצ"א - לקהלת מונקאטש.

כד. קונטרס הנהגות ישרות - נדפס יחד עם הספר "כלי הרואים"

כה. חדושי בני יששכר - הובא לדפוס ע"י נכדו ר' אלעזר ב"ר מרדכי, בו קצת חידושים מכת"י של רבינו, וכן הערות שונות מספרי רבינו שנפל בחלקו.

כו. ספר על אוסטרונומיה - אינו מצוי עתה, אבל האדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זצ"ל מעיד כי ראהו בעיניו בחו"ל לפני מלחמת העולם האחרונה.

כז. תשובות של רבינו מתוך כת"י, תשובות בעניני אישות, ובעניני טריפת ריאה.

לא כל מה שנכתב על ידו נדפס ונמצא בידינו, רשימת החיבורים שנמנו כאן המה חלק מצער בלבד מן האוצר העצום שהעלה על הכתב בימי חלדו שלא היו רבים במיוחד לנוכח אוצרות חידושי הגיגיו בכל ממכני התורה.

כדוגמת ספר חידושי "מגיד תעלומה" על מס' ברכות היה לרבינו על כל הש"ס, אלא פעם בימות החורף דלף גג ביתו וגשמים עזים חדרו לתוכו, ומאחר ורבינו היה מניח את חידושי גליון ע"ג גליון וכך הצטברה שכבה גבוהה של כתבי יד - הם נרטבו ונתקלקלו ברובם ע"י הגשמים, ורק החידושים על מס' ברכות וחלק ממס' שבת עד דף מ' שהיו מונחים למטה כי הם נכתבו ראשונים, נשארו לפליטה, אותו דבר אירע גם לכתב היד של הספר "אגרא דכלה" (מספר הרצ"א מדינוב ח"ב עמ' שנג בשם כ"ק אדמו"ר מצאנו - קלויזנבורג זצ"ל) זאת ועוד, לאחר פטירת רבינו נשארו בביתו מספר רב של ארזים גדולים שהיו גדושים גליונות ניר בכתב ידו מלאים חידושים נעלים בכל מקצועות התורה, אלא שברבות הימים פרצה בבית שריפה גדולה ורובם הגדול של כתבי היד היו למאכלות אש, גם מתוך עיון בספרים הנמצאים בידינו ניתן לראות כי חידושים רבים מאוד שהיו באמתחתו לא הגיעו לידי איש.